

2. Кучеренко С. М., Бутко О. О. Дослідження професійної агресивності гірських рятувальників ДСНС України. *Проблеми екстремальної та кризової психології. Збірник наукових праць*. Вип.20. Харків: НУЦЗУ, 2016. С. 121–132.

3. Тимченко А. В. Психологические аспекты состояния, поведения и деятельности людей в экстремальных условиях и методы их коррекции. Харьков, 1997. 184 с.

4. Єна А. І., Маслюк В. В., Сергієнко А. В. Актуальність і організаційні засади медико-психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції. *Науковий журнал МОЗ України*. – 2014. – № 1 (5). – С. 5–16.

Максименко Ю.Б.,

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри загальної та диференціальної психології
Південноукраїнського національного університету
імені К.Д. Ушинського

Матохнюк Л.О.,

доктор психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології Комунального вищого навчального
закладу «Вінницька академія неперервної освіти»

ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ В ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩІ

Міжособистісне спілкування у віртуальному просторі набуло дуже поширеного характеру і у ньому сьогодні сформувалися своєрідні правила міжособистісної взаємодії. Для ефективного спілкування у віртуальному просторі необхідно володіти на достатньому рівні навичками користування комп'ютером та Інтернетом. Однак, віртуальне міжособистісне спілкування має ряд відмінностей від реального. Насамперед воно відрізняється тим, що відбувається у віртуальному просторі, а також тим, що у цьому виді комунікації беруть участь реальні особистості. Фактично, віртуальний комунікативний простір являється певною своєрідною реальністю, яка хоч і має певну індивідуальність та можливість особистісного вибору, але партнер по спілкуванню є опосередкованим, і міжособистісне

спілкування відбувається завдяки комп'ютерним технологіям. Зважаючи на це, слід детально вивчити як впливає комунікація в Інтернеті на особистість підлітків, оскільки вони проводять значну кількість часу в Інтернет – середовищі з метою спілкування, навчання та пошуку актуальної інформації.

Вплив соціального середовища на поведінку підлітків вивчався як вітчизняними психологами (Б. Ананьєв, Л. Виготський, О. Леонт'єв, С. Максименко, Ю. Максименко, К. Полторак, Д. Столбов, В. Шевченко, Т. Щербан та ін.), так і зарубіжними (А. Vandura, Е. Erikson, JS. Roseberry та ін.), але незважаючи на це, особистісні зміни та зміни у поведінці підлітків під час спілкування та діяльності у Інтернет – середовищі на даний момент вивчені недостатньо (О. Каменських, Л. Матохнюк, О. Немеш та ін.).

У попередніх статтях визначено, що Інтернет – середовище має як позитивний так і негативний вплив на особистість користувачів, зокрема підлітків [1. с. 76-85]. Комунікація в Інтернет – середовищі та пошук необхідної інформації є основними факторами мотивації для підлітків довготривалого та регулярного використання мережі Інтернет. У вітчизняній науковій літературі серед моделей впливу Інтернет – середовища на поведінку підлітка виділяють: комунікативну, когнітивну, інформаційну та маркетингову [2. с. 38-43].

Модель комунікаційного впливу розкриває сутність так званих «краудтехнологій», де користувачі мережі Інтернет залучаються до процесу розповсюдження інформації. Ця технологія впливає на референтні групи та Інтернет – спільноти, використовуючи ефект соціальної взаємодії з метою впливу на поведінку споживачів Інтернет – сервісів. Таким чином, як тільки підлітки, чи представники інших вікових груп, починають долучатися до обговорення інформації чи перегляду інформації, вони автоматично стають носіями тих знань, які їм нав'язує Інтернет.

Особливим є підхід до побудови когнітивної моделі впливу Інтернет – середовища на поведінку підлітка з точки зору

ключових факторів, які супроводжують цей вплив (Ус Г., 2015). Згідно міркувань Г. Уса, серед факторів, які супроводжують вплив Інтернет – середовища є: рівень готовності до навчальної діяльності; рівень освіти батьків; рівень дошкільного навчального закладу; соціально – економічний рівень родини; рівень комп'ютеризації населення; рівень доступу до мережі Інтернет; рівень освіти; рівень навчального закладу середньої освіти; рейтинг навчального закладу; рівень навчального закладу вищої освіти; участь у науково – дослідній діяльності; рівень міжвузівського академічного досвіду; рівень інтелекту; саморозвиток за рахунок зовнішніх стимулів; рівень здатності до самоосвіти; вплив оточення на розвиток та самоосвіту [3, с. 130-135].

Інформаційна модель впливу Інтернет – середовища на поведінку особистості розглядається крізь призму використання ключових слів в інформаційних повідомленнях. Саме ключові слова є основним тригером впливу на свідомість особистості, де характер контексту та концентрація ключових слів створюють необхідний психологічний фон впливу. Інформаційна модель впливу Інтернет – середовища на особистість відображається векторами ключових термінів (слів) та матрицею зв'язків «повідомлення – ключові слова» [4, с. 131-139].

Таким чином, можна зробити висновок, що наявні моделі впливу Інтернет – середовища на особистість людини та поведінку користувачів розглядають інформацію як основний фактор. Натомість, когнітивна модель включає в себе ще й освітні, соціально – економічні та соціальні фактори, що допомагає ширше розкрити власне сутність впливу. Однак, згадані моделі не розглядають індивідуальні риси особистості в своїй структурі впливу. На основі аналізу наукової літератури вітчизняній та іноземній літературі пропонуємо наступну модель впливу Інтернет – середовища на поведінку підлітка (рисунок).

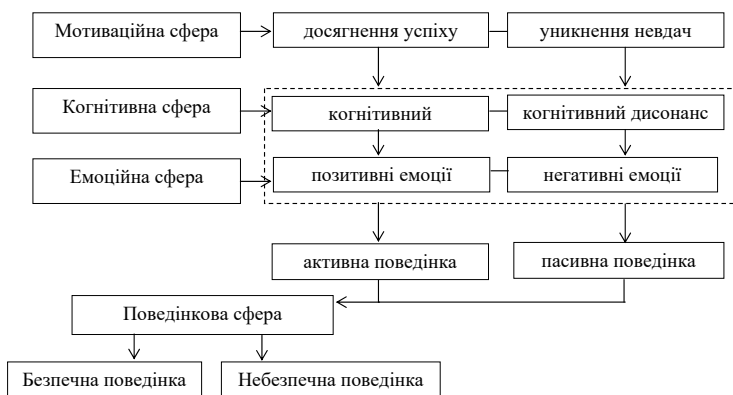

Рис. Модель впливу Інтернет – середовища на поведінку підлітка

В основу моделі покладено мотиваційна складова та результати діяльності підлітків в Інтернет – середовищі. Такий підхід дозволяє цілісно підійти до оцінювання впливу Інтернет – середовища на поведінку підлітка, який включений у соціальну взаємодію, реалізацію власних потреб та потягів, використання набутих вмінь та навичок. Сама структура моделі впливу Інтернет – середовища на поведінку підлітка включає в себе чотири основних сфери особистості: мотиваційну, емоційну, когнітивну та поведінкову. Основним компонентом є мотиваційна сфера особистості яка містить два компоненти (мотивація на досягнення успіху та мотивація на уникнення невдач), які спрямовують особистість на формування певної стратегії активності. Підліток сприймає Інтернет-середовище через «емоції позитивні» – «емоції негативні», тобто характеризує такими компонентами, що несуть позитивне ставлення (активна поведінка) до віртуального світу, або такими, що виявляють сукупність загального скептицизму, недовіри, (пасивна поведінка) [5, с. 95-109].

Перебуваючи в Інтернеті віртуальне середовище може викликати як негативні емоції, коли є розбіжність між очіку-

ваними і дійсними результатами діяльності (когнітивний дисонанс), так і позитивні тоді як очікування і результат збігаються (когнітивний консонанс). Врахуємо той факт що взаємодія когнітивної та емоційної сфери призводить до досягнення кінцевої мети діяльності – задоволенні потреб. Безпечна поведінка підлітків в Інтернеті надійне, незагрозливе, нешкідливе застосування, використання особою Інтернету в повсякденній діяльності з конкретною, визначеною метою, яка сприяє її всебічному розвитку, гармонії із собою, рідними та соціальним середовищем, у якому вона перебуває.

Список використаних джерел

1. Матохнюк Л. О., Максименко Ю. Б. Засади досліджень в психології розвитку інформаційної компетентності особистості. *Наука і освіта*. – 2017. – №11. – С. 76-85.

2. Полторак, К. А., Зозульов, О. В., Жданова, О. Г. (2016). Оцінювання ефективності маркетингових комунікацій в мережі інтернет засобами математичного моделювання. *Інвестиції: практика та досвід*, № 3. – С. 38-43.

3. Ус, Г. О. (2015). Моделювання факторів впливу на інтелектуалізацію трудового потенціалу. *Бізнес Інформ*. – № 2. – С. 130-135.

4. Рябий, М. О., Хатян, О. А., Багацький, С. П. (2015). Модель виявлення PR-впливу через публікації в Інтернет ЗМІ. *Безпека інформації*. – № 21 (2). – С. 131-139.

5. Матохнюк, Л. О., & Матохнюк, Л. А. (2019). Психологія інформаційної компетентності особистості (генеза онтологічного розвитку) (Doctoral dissertation, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені КД Ушинського»). 527 с.

Матвієва А.Б., Чечельницька В.С.,

студентки 1 курсу факультету адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: кандидат політичних наук Третьякова Т.М.

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ НА СУЧАСНУ УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ

Актуальність даної теми тісно пов'язана з процесами які наразі відбуваються в нашій державі. Вона полягає в тому, що у наш час існує велике різноманіття політичних структур,